
قانون نمونه مبارزه با پولشویی، مصادره و همکاری‌های بین‌المللی درباره عواید حاصل از جرم^۱

مترجم: فضل‌ا... میرزاوند

اشاره

سابقه قانون‌گذاری و اقدام‌های بین‌المللی برای مبارزه با پولشویی و تدوین راه‌کارهای جهانی برای مقابله با آن، به سال‌های میانی دهه ۱۹۸۰ برمی‌گردد. در اواخر این دهه، عزم جهانی برای تدوین پیمان‌نامه‌ها، معاهدات و کنوانسیون‌های بین‌المللی در این زمینه شکل گرفت.

اولین سند بین‌المللی در این زمینه، پیمان‌نامه وین است که در ۱۹ دسامبر ۱۹۸۸ به تصویب سازمان ملل متحد رسید و پیشنهادهای کارسازی برای محروم کردن مجرمان از دسترسی به عواید حاصل از فعالیت‌های مجرمانه، ارایه داد.

۱. این مقاله ترجمه‌ای است از:

1. United Nations Office for Drug Control and Crime Prevention (ODCCP), Global Programme Against Laundering, Model Legislation, Confiscation and international Cooperation in relation to the proceeds of crime (1999).

اعلامیه بال (دسامبر ۱۹۸۸)، پیمان نامه شورای اروپا (نوامبر ۱۹۹۰)، الگوی تنظیمی سازمان ایالت‌های آمریکا (۱۹۹۰)، دستور عمل جامعه اروپایی (ژوئن ۱۹۹۱)، و مقررات کمیسیون بین آمریکایی مبارزه با اعتیاد و جرایم موادمخدر و دیگر جرایم مرتبط (۱۹۹۹)، از جمله دیگر اقدام‌های بین‌المللی به عمل آمده در زمینه قانون‌گذاری و مبارزه با جرم پولشویی است.

در سال ۱۹۹۵، بخش مبارزه با اعتیاد سازمان ملل متحد برای تسهیل در امر قانون‌گذاری و اصلاح قوانین مبارزه با قاچاق موادمخدر و داروهای روان‌گردان، و پول‌شویی عواید حاصل از این جرایم در کشورهای مختلف، قانونی با عنوان *قانون نمونه برای مبارزه با پول‌شویی تدوین کرد*. قانون مزبور در سال ۱۹۹۹ مورد بازنگری قرار گرفت.

امروزه این سند یک ابزار قانونی مناسب برای تسهیل در تهیه پیش‌نویس قانون ضد پولشویی به شمار می‌آید. *قانون نمونه* برای آن دسته از کشورهایی که می‌خواهند قانون مبارزه با پولشویی تدوین کنند یا تصمیم دارند قوانین موجود خود را در این زمینه مورد بازنگری قرار دهند، طراحی شده است. متن پیوست، ترجمه قانون بازنگری شده در سال ۱۹۹۹ است.

مقدمه

پولشویی، طبق تعریف سازمان بین‌المللی پلیس کیفری^۱ عبارت است از هر نوع عمل یا اقدام به عمل برای مخفی کردن یا تغییر ظاهر هویت عواید نامشروع به طوری که وانمود شود از منابع قانونی سرچشمه گرفته است.^۲

هدف از پولشویی تغییر ظاهر عواید غیرقانونی حاصل از فعالیت‌های مجرمانه، برای فرار از پیگردهای قانونی توسط کسانی است که می‌خواهند از این عواید استفاده کنند. پولشویی یک فرآیند سه مرحله‌ای است که مرحله اول مستلزم قطع هر گونه ارتباط مستقیم

1. Icpo Interpol.

۲. این تعریف با اکثریت آرا توسط مجمع عمومی اینترپل در شصت و چهارمین نشست آن در پکن تصویب شد.

بین وجوه و جرمی است که از آن حاصل شده؛ مرحله دوم مخفی کردن ردپای وجوه برای جلوگیری از تعقیب قانونی آن و مرحله سوم بازگرداندن مجدد وجوه به مجرم به صورتی که نحوه اکتساب و محل جغرافیایی آن قابل ردیابی نباشد.

مجرمان برای انتقال سریع پول از یک کشور به کشور دیگر از مؤسسات مالی و اعتباری بهره می‌گیرند. پیشرفت‌های انجام گرفته در سیستم‌های اطلاعاتی، فن آوری و ارتباطات در مؤسسات مالی، انتقال وجوه را با سرعت و سهولت بیشتری به هر نقطه از جهان امکان‌پذیر کرده است. پول به اصطلاح مگابایتی^۱ به شکل نمادهایی بر روی صفحه رایانه، تمام طول شبانه روز و هفت روز هفته در گردش است و می‌تواند بارها و بارها جا به جا شود تا از شناسایی توسط نیروهای انتظامی دور بماند.

از آنجا که بسیاری از مراکز مالی در دنیا تدابیری برای مبارزه با پولشویی در پیش گرفته‌اند، مجرمان به سوی کشورهایی که دارای ساز و کارهای ضعیف هستند یا هیچ ساز و کار اجرایی برای مبارزه با پولشویی ندارند، هجوم می‌آورند.

فعالیت سازمان‌های مجرم قدرتمند ممکن است پیامدهای اجتماعی فاجعه‌باری در پی داشته باشد. پولشویی به قاچاقچیان، دلالان اسلحه و دیگر مجرمان امکان می‌دهد تا عملیات خود را ادامه داده و به گسترش فعالیت‌های مجرمانه خود پردازند.

چنانچه راه‌کاری برای مقابله با پولشویی یافت نشود این معضل می‌تواند تمامیت و اعتبار مؤسسات مالی یک کشور را دچار آسیب جدی کند. علاوه بر این، میلیاردها دلاری که سالیانه از جریان فعالیت‌های سالم اقتصادی خارج می‌شود، خود یک تهدید واقعی برای اقتصاد است. پولشویی، تلاش‌های بین‌المللی برای ایجاد بازارهای آزاد و رقابتی را با شکست روبرو می‌کند و مانع توسعه اقتصادهای ملی می‌شود.

پولشویی عملیات بازارها را مختل می‌کند؛ معاملاتی که برای مقاصد پولشویی انجام می‌گیرد می‌تواند تقاضا برای نقدینگی را افزایش دهد، نرخ بهره و ارزش را بی‌ثبات کند، به

1. Megabyte Money.

رقابت غیرعادلانه منجر شود و تورم را در کشورهای که مجرمان در آنجا فعالیت می‌کنند به شدت افزایش دهد.

پولشویی اعتبار و در نتیجه ثبات بازارهای مالی را از بین می‌برد؛ چنانچه یک بانک در نتیجه جرم سازمان یافته سقوط کند، ممکن است تمام سیستم مالی کشور یا حتی نظام مالی کل منطقه مورد نظر، دچار آسیب جدی شود. کشورهای کوچک در مقابل پدیده پولشویی آسیب‌پذیری بیشتری دارند، زیرا قدرت اقتصادی حاصل از فعالیت‌های غیرقانونی، تسلط بر اقتصادهای کوچک را برای سازمان‌های مجرم امکان‌پذیر می‌سازد.

نبود سازوکارهای کنترل مناسب یا ناتوانی در اجرای آن‌ها، عملاً مجرمان را از تعقیب و مجازات مصون می‌دارد. پولشویی عواید حاصل از فعالیت‌های نامشروع در این گونه کشورها فقط یک هدف دارد؛ استفاده از ضعف‌های ساختاری یا بهره‌جویی از شکاف‌ها و نقاط ضعف تشکیلات نهادی و انتظامی که به وسیله کشور مورد نظر برای مقابله با پولشویی در نظر گرفته شده است.

پولشویی پیامد جبری جرم سازمان یافته و یک جنبه اساسی از هر نوع فعالیت مجرمانه درآمدزاست. عملیات سازمان‌های مجرم که در جهت انباشت سودهای غیرقانونی طراحی می‌شود، نیاز به عملیات مستقیم پولشویی دارد، تا چنین فعالیت‌هایی بتواند توسعه یابد و سازمان مزبور بتواند بر وجوه خود کنترل داشته باشد. مقادیر هنگفت وجوه نقدی که به وسیله انواع فعالیت‌های مجرمانه (مانند قاچاق مواد مخدر) تولید می‌شود ردپاهایی از خود به جای می‌گذارد که پنهان کردن آن دشوارتر از مخفی کردن ردپای خود جرایم است. در همین حال، پولشویی پیش درآمد وجود یک نظام مجرمانه سازمان یافته است که می‌تواند سازوکارهای مدونی برای گردش بین‌المللی سرمایه فراهم آورد.

بنابراین جرم سازمان یافته و پولشویی دارای رابطه متقابل هستند. تلاش‌های بین‌المللی برای مبارزه با پولشویی بازتاب راهبردی است که هدف آن تضعیف قدرت اقتصادی سازمان‌های مجرم است. این امر با جلوگیری از مصرف عواید حاصل از فعالیت‌های مجرمانه و تأثیر سوء اقتصادی فعالیت‌های مجرمانه بر تاروپود اقتصاد قانونی و رسمی، تحقق

می‌یابد. کنوانسیون سال ۱۹۸۸ سازمان ملل متحد درباره مبارزه با دادوستد غیرقانونی مواد مخدر و داروهای روان گردان، اولین سند قانونی بین‌المللی است که این راهبرد جدید در آن درج شده است. در مقدمه کنوانسیون مزبور تصریح شده است که کشورها باید بدانند که قاچاق مواد مخدر، سودها و ثروت مالی هنگفتی تولید می‌کند و سازمان‌های مجرم فراملی را قادر می‌سازد در تشکیلات دولتی، تجارت و امور مالی قانونی و نیز در تمام سطوح جامعه نفوذ کند و همه را آلوده و فاسد سازند. همچنین تصدیق شده است بین‌الملل مصمم است اشخاص دست‌اندرکار قاچاق مواد مخدر را از عواید حاصل از فعالیت‌های مجرمانه خود محروم کند و به این وسیله انگیزه اصلی آن‌ها را برای انجام فعالیت مجرمانه از بین ببرد.

اندکی پس از آن، جامعه بین‌الملل بر آن شد تا محدوده تلاش‌های مبارزه با پولشویی را به عواید تمام جرایم مرتبط با جرایم سازمان یافته تعمیم دهد. در کنفرانس جهانی وزیران با موضوع جرایم سازمان یافته فراملی که در ۲۳-۲۱ نوامبر ۱۹۹۴ در ناپل برگزار شد،^۱ کشورها عزم قطعی خود را برای خنثی کردن قدرت اجتماعی و اقتصادی سازمان‌های مجرم و از بین بردن توانایی آن‌ها در رخنه به اقتصادهای مشروع و قانونی برای پولشویی عواید مجرمانه خود، اعلام کردند. تأکید اصلی آن‌ها بر مبارزه با خشونت و ترور، تقویت و تحکیم توان کشورها و نیز سازمان ملل و دیگر سازمان‌های جهانی و منطقه‌ای ذی‌ربط برای همکاری‌های بین‌المللی مؤثرتر در برابر تهدیدات جرایم سازمان یافته فراملی و لزوم اتخاذ تدابیر و راهبردهای لازم برای پیشگیری و مبارزه با پولشویی و کنترل استفاده از عواید حاصل از جرم، بود.

همچنین محور اصلی مذاکرات نشست ویژه مجمع عمومی سازمان ملل متحد که در ژوئن ۱۹۹۸ در نیویورک برگزار شد، مبارزه با پولشویی بود. در این نشست تدابیر ویژه‌ای به عنوان بخشی از یک برنامه جهانی برای اجرای هماهنگ این راهبرد به وسیله کشورهای عضو اندیشیده شد.

۱. قطعنامه شماره ۱۵۹/۴۹ مجمع عمومی سازمان ملل متحد.

سرانجام، در جلسات نهادهای دیگری مانند گروه کار اقدام مالی برای مبارزه با

پولشویی^۱، کمیته بال در امور مقررات بانکی و روش‌های نظارتی^۲، شورای اروپا^۳ و اتحادیه اروپا^۴ تدابیری برای منع سوءاستفاده از نظام مالی و بانکی برای پولشویی عواید مجرمانه تدوین و پیش‌بینی شده‌است.

قانون نمونه پیشنهادی، تا اندازه زیادی براساس این مجموعه اسناد بین‌المللی تدوین شده‌است. این سند یک ابزار قانونی است که برای تسهیل تهیه پیش‌نویس مقررات قانونی خاص توسط کشورهایی که می‌خواهند قانونی برای مبارزه با پولشویی داشته باشند یا قوانین موجود خود را در این زمینه مورد تجدید نظر قرار دهند، طراحی شده‌است. این قانون نمونه، مناسب‌ترین مقرراتی که در نظام قوانین ملی تدوین شده‌است، را در برمی‌گیرد.

در این قانون، همچنین برخی مقررات ابتکاری با هدف بهبود اثر بخشی تدابیر پیشگیرانه و جزایی پولشویی و همچنین سازوکارهای قانونی مناسبی درباره همکاری‌های بین‌المللی در زمینه امور مهم و راهبردی به کشورهای عضو پیشنهاد شده‌است.

۱. FATF در نشست سران هفت کشور بزرگ صنعتی (گروه ۷) در سال ۱۹۸۹ برای ارایه تدابیر لازم جهت بهبود اثر بخشی مبارزه با پولشویی تشکیل شد. در آوریل ۱۹۹۰، FATF گزارشی مشتمل بر چهار پیشنهاد برای اصلاح نظام‌های قانونی ملی، ارتقای نقش نظام مالی و توسعه همکاری، تسلیم سران گروه ۷ کرد. عمر قانونی FATF تا ۲۰۰۴ تعیین شده‌است و مأموریت دارد ترتیباتی را برای اجرای پیشنهادها به وسیله کشورهای عضو پیش‌بینی کند و به طور مستمر ارزیابی مدونی از اقدام‌های انجام گرفته توسط کشورهای عضو و اثربخشی عملی این اقدام‌ها، به عمل آورد. پیشنهادها چهار گانه که از آن تاریخ به بعد به طور مستمر تمدید و به روز شده‌اند، اکنون یک‌مبنای اصلی در زمینه معیارهای بین‌المللی برای مبارزه با پولشویی محسوب می‌شود.

۲. این کمیته بیانیه‌ای در مورد پیشگیری از استفاده مجرمانه از نظام بانکی برای مقاصد پولشویی تصویب کرد که به بیانیه اصول بال موسوم است و در آن از مؤسسات بانکی و مالی خواسته شده‌است، سازوکارهایی برای پیشگیری از دخالت حتی غیرعمدی نظام بانکی در فعالیت‌های مجرمانه، در نظر گیرند.

۳. کنوانسیون شورای اروپا مصوب ۸ نوامبر ۱۹۹۰ در مورد پولشویی، تجسس، ضبط و مصادره عواید حاصل از جرم، پیمان‌نامه‌های اروپایی، شماره ۱۴۱.

۴. رهنمود شورای اروپا به شماره 91/308/EEC مورخ ۱۰ ژوئن ۱۹۹۱ در مورد منع استفاده از نظام مالی برای مقاصد پولشویی.

تطبیق و هماهنگ سازی مقررات پیشنهادی با اصول قانون اساسی و اصول اساسی مجموعه قوانین هر کشور بر عهده خود آن کشور خواهد بود و کشورها می توانند مقررات پیشنهادی را با تدابیر دیگری که برای مبارزه مؤثر با پدیده پولشویی تدارک دیده‌اند، هماهنگ و همراه سازند. با وجود این، قانون نمونه مورد بحث، یک مجموعه قانونی کامل و هماهنگ است. کشورها باید ضمن ادغام این مقررات در نظام قانونی ملی خود، سعی کنند انسجام متن حاضر را طوری حفظ کنند که از چارچوب اصلی آن خارج نشوند.

بعضی از مقرراتی که به کل متن وابسته است چنانچه جدا از این متن یا خارج از آن به کار گرفته شود، اثر بخشی مطلوب را نخواهد داشت. در ضمن چنانچه بعضی از این مقررات از متن حاضر حذف شود بخشی از هدف و مفهوم آن از بین خواهد رفت.

قانون نمونه حاضر برای سهولت در تطبیق با قوانین ملی، تعدادی از مقررات خود را به شکل نمونه و گزینه اختیاری ارائه داده است. نمونه، امکان تعدیل یک ماده قانونی را که نمی توان آن را از قوانین مبارزه با پولشویی حذف کرد فراهم می سازد.^۱ گزینه اختیاری به ماده قانونی اشاره دارد که اختیاری است و می تواند به تشخیص کشور مورد بحث رد یا تصویب شود.^۲

این قانون از ۵ عنوان اصلی تشکیل شده است:

۱. کلیات؛

۲. پیشگیری از پولشویی؛

۳. شناسایی پولشویی؛

۴. مجازات‌ها؛

۵. همکاری‌های بین‌المللی.

مندرجات این قانون نمونه، در نشستی که توسط یک گروه غیررسمی از کارشناسان بین‌المللی در ماه مارس ۱۹۹۹ در شهر وین تشکیل شد، بازنگری و نهایی شده است. این

۱. متونی که از این پس داخل [] قرار دارند نمونه هستند.

۲. متونی که از این پس داخل { } قرار دارند، گزینه اختیاری هستند.

گروه متشکل از مقام‌های قضایی متخصص در زمینه جرایم مالی، نمایندگان واحدهای اطلاعات مالی، بانکداران و بازرسان مالی بود.

متن قانن نمونه

۱. کلیات

ماده ۱-۱-۱. تعریف پولشویی

در قانون حاضر، موارد زیر پولشویی محسوب می‌شود:

الف) تبدیل یا انتقال اموال به منظور پنهان‌سازی یا تغییر ظاهر منبع آن، یا کمک به شخصی (اشخاصی) که در ارتکاب جرم منشأ نقش داشته است با هدف فراری دادن او از پیامدهای قانونی اعمال خود؛

ب) پنهان‌سازی یا اختفای ماهیت واقعی، منبع، محل استقرار، تصرف، جا به جایی یا مالکیت اموال؛

ج) تملک، تصرف یا استفاده از اموال توسط هر شخصی که می‌داند [یا می‌بایست بداند] [یا مظنون به دانستن است] این اموال از عواید حاصل از جرم طبق تعریف بالا، حاصل شده است.

آگاهی، قصد یا هدف لازم به عنوان یک عنصر جرم، می‌تواند از شرایط عینی مورد نظر استنباط شود.

ماده ۱-۱-۲. کاربرد اصطلاحات

در قانون حاضر:

الف) اصطلاح عواید حاصل از جرم به معنای هر نوع مال یا مزیت اقتصادی است که به طور مستقیم یا غیرمستقیم [۱] از ارتکاب یک جرم (کشور مورد نظر می‌تواند جدی جرم را براساس مجازات تعیین شده یا طبق مقوله‌های جرم تعیین کند) حاصل شده باشد.

[۲. از ارتکاب یک یا چند مورد از جرایم زیر: ... (فهرست جرایم به وسیله کشور مورد نظر تعیین خواهد شد)] حاصل شده باشد. این مزیت ممکن است شامل هر نوع مال طبق تعریف بند (ب) این ماده باشد.

(ب) اصطلاح مال به هر نوع دارایی اعم از مادی یا غیر مادی، منقول یا غیر منقول، ملموس یا غیر ملموس و اسناد یا مدارکی که متضمن عنوان یا وابستگی به چنین دارایی‌هایی است اطلاق می‌شود؛

(ج) اصطلاح وسیله ارتکاب جرم در قانون حاضر به معنای هر نوع مال مورد استفاده یا به قصد استفاده به هر ترتیب، کلاً یا جزاً جهت ارتکاب یک یا چند جرم کیفری است؛

(د) اصطلاح سازمان مجرم در قانون حاضر به معنای هر نوع تشکیلات سازمان یافته است که هدف آن ارتکاب جرایم باشد؛

(ه) اصطلاح مصادره به معنای محروم کردن دایمی از مال طبق حکم یک دادگاه یا مرجع ذیصلاح دیگر است؛

(و) اصطلاح جرم منشأ به معنای هر نوع جرم کیفری است که حتی در خارج از مرزهای جغرافیایی انجام گرفته باشد و مرتکب آن را قادر سازد عوایدی طبق تعریف یاد شده در این قانون به دست آورد؛

(ز) اصطلاح مجرم به معنای هر شخصی است که در ارتکاب جرم به عنوان عامل اصلی، یا عامل مشترک یا همدست شرکت داشته باشد.

برای آنکه یک جرم منشأ که در خارج از مرزهای جغرافیایی انجام گرفته، به عنوان مبنایی برای دادرسی‌های قضایی - مرتبط با عملیات پولشویی - محسوب شود، [۱. باید دارای ماهیت یک جرم کیفری در کشوری باشد که در آن انجام گرفته است و در قوانین داخلی (کشور پذیرنده قانون) نیز به عنوان جرم کیفری شناسایی شده باشد]، مگر این که مشخصاً بر تعریفی غیر از این توافق شود [۲. باید دارای ماهیت یک جرم کیفری در کشوری که در آن انجام گرفته است، باشد].

۲. پیش‌گیری از پولشویی

فصل اول: مقررات عمومی مربوط به پیش‌گیری

ماده ۱-۱-۲. مشاغل و حرفه‌های مشمول این قانون

۱. عنوان‌های ۲ و ۳ قانون حاضر برای اشخاص حقیقی یا حقوقی که طبق حرفه یا شغل خود سپرده‌گذاری، عملیات مبادله، سرمایه‌گذاری، تبدیل یا هر گونه جا به جایی دیگر سرمایه را انجام می‌دهند و به ویژه برای مؤسسات مالی و اعتباری و واسطه‌های مالی، لازم الاجراست.

عنوان‌های ۲ و ۳ قانون حاضر همچنین در مورد کل عملیات دلان ارز، کازینوها و مراکز قمار و اشخاصی که در انجام، نظارت یا مشاوره معاملات ملکی دخالت دارند نیز مصداق دارد.]

۲. عنوانین ۲ و ۳ قانون حاضر برای حرفه‌ها و مشاغل زیر هم قابل اجرا خواهد بود: (فهرست حرفه‌ها و مشاغل مورد نظر توسط کشور مربوط تعیین می‌شود).

ماده ۲-۱-۲. حد مجاز استفاده از وجوه نقد و اوراق بهادار بی‌نام

هر نوع پرداخت به صورت نقد یا اوراق بهادار بی‌نام (در وجه حامل) که مبلغ آن بیش از ... (این مبلغ توسط کشور مورد نظر تعیین خواهد شد) باشد، باید ممنوع شود.

با این حال، {یک قانون ملی، حکم و ...} می‌تواند موارد و شرایطی را که در آن برای بند بالا استثناء قائل شده است، تعیین کند. در چنین شرایطی، باید از معامله و طرف‌های آن، گزارشی که مشخص‌کننده تشریفات آن باشد، به واحد اطلاعات مالی که طبق ماده ۱-۱-۳ قانون حاضر تأسیس شده است، ارسال شود.

ماده ۳-۱-۲. شرایط نقل و انتقالات بین‌المللی وجوه و اوراق بهادار از طریق

مؤسسات مالی و اعتباری

هر نوع نقل و انتقال پول یا اوراق بهادار به ارزش بالاتر از یک مقدار معین ... (این مقدار توسط کشور مورد نظر تعیین می‌شود) به کشورهای خارجی و بالعکس باید به وسیله یا از طریق مؤسسات مالی یا اعتباری رسمی و ثبت شده صورت گیرد.

فصل دوم: شفافیت در معاملات مالی

ماده ۲-۲-۱. مقررات عمومی

هر کشور باید نظام حقوقی خود را به طریقی تدوین کند که شفافیت معاملات اقتصادی در آن تضمین شود. به ویژه قانون شرکت‌ها و مقررات مربوط برای محافظت از حق مالکیت اشخاص نباید امکان تأسیس شرکت‌های پوششی (صوری) را فراهم آورد.

ماده ۲-۲-۲. شناسایی مشتری توسط مؤسسات مالی و اعتباری

مؤسسات مالی و اعتباری باید ملزم به شناسایی هویت مشتریان و نشانی آن‌ها قبل از افتتاح حساب‌های عادی یا دفترچه‌های پس‌انداز، خرید سهام، اوراق قرضه یا دیگر اوراق بهادار، استفاده از صندوق امانات بانک، اعطای تسهیلات خاص و مشارکت در هر گونه معاملات تجاری دیگر، باشند.

هویت شخص حقیقی باید با ارایه یک سند رسمی اصلی عکس‌دار که مدت اعتبار آن منقضی نشده، شناسایی و بررسی شود؛ نسخه‌ای از این سند اصلی باید اخذ و بایگانی شود. نشانی شخص هم باید با ارایه یک سند که بتوان درستی آن را ثابت کرد، بررسی و مشخص شود.

هویت شخص حقوقی باید با بررسی اساسنامه و هر گونه سند تأسیس که به صورت قانونی به ثبت رسیده، شناسایی و بررسی شود و عملاً در زمان شناسایی موجودیت داشته باشد. در این مورد هم باید نسخه‌ای از اساسنامه دریافت و نگهداری شود.

مدیران، کارکنان یا کارگزارانی که به نمایندگی از طرف‌های ثالث وارد معاملات می‌شوند، باید مدارک مورد اشاره در بند (پاراگراف) ۲ این ماده و نیز مدارک مستند دال بر صحت مشخصات و نشانی‌های مالکان ذی‌نفع را ارایه دهند.

ماده ۲-۲-۳. شناسایی مشتریان غیر ثابت

مشتریان غیر ثابت نیز باید به روش مشخص شده در ماده ۲-۲-۲ در مورد معاملاتی که مبلغ آن بیش از ... (این مقدار به وسیله کشور مورد نظر تعیین خواهد شد) است، شناسایی و

بررسی هویت شوند.

چنانچه مقدار معامله در زمان انجام عملیات آن نامشخص باشد، به محض اینکه ارزش معامله مشخص شد، یا به سقف تعیین شده در بند اول این ماده رسید، باید مشتری شناسایی و بررسی هویت شود. این شناسایی باید حتی زمانی که مبلغ معامله کمتر از سقف تعیین شده است، اما قانونی بودن منشأ وجه مزبور محل تردید است، الزامی باشد. همچنین باید در مواردی که مشتری طی یک دوره معین چند عملیات جداگانه انجام می‌دهد که مبلغ هر کدام کمتر از مبلغ تعیین شده در بند اول این ماده است، اما مجموع آن قابل ملاحظه است، شناسایی صورت بگیرد.

ماده ۲-۲-۴. شناسایی مالکان ذی‌نفع

چنانچه معلوم نباشد مشتری مورد نظر از جانب خود عمل می‌کند یا از طرف دیگری، مؤسسات مالی و اعتباری باید با هر وسیله ممکن سعی کنند هویت حقیقی طرف اصلی یا طرفی که مشتری از جانب او عمل می‌کند، را تعیین و شناسایی کنند. اگر بعد از تعیین هویت تردیدی در مورد هویت حقیقی مالک ذی‌نفع باقی بماند، مراودات بانکی باید بدون تأخیر قطع و معاملات مشکوک گزارش داده شود.

چنانچه مشتری یک وکیل، یک حسابدار دولتی یا خصوصی، یک شخص حقیقی با وکالت عمومی یا یک کارگزار رسمی باشد، که به عنوان یک واسطه مالی عمل می‌کند، در آن صورت نمی‌تواند رازداری حرفه‌ای را برای امتناع از افشای هویت حقیقی طرف معامله دستاویز قرار دهد.

ماده ۲-۲-۵. نظارت ویژه بر معاملات خاص

در صورتی که ارزش یک معامله بالغ بر ... (این مقدار توسط کشور مورد نظر تعیین خواهد شد) باشد، و در شرایط غیرعادی یا مبهم انجام گیرد، یا هیچ توجیه اقتصادی یا هدف قانونی مشخصی نداشته باشد، مؤسسه مالی یا اعتباری ملزم به کسب اطلاعات در مورد منشأ و مقصد پول مورد نظر، هدف معامله و هویت طرف‌های معامله است.

مؤسسه مالی یا اعتباری باید گزارش محرمانه‌ای را به صورت کتبی شامل تمام اطلاعات لازم در مورد تشریفات معامله و هویت طرف اصلی و در صورت امکان طرف‌های معامله به واحد اطلاعات مالی ارسال کند. این گزارش باید به صورتی که در ماده ۲-۲-۶ مشخص شده است، نگهداری شود.

در مورد عملیاتی که از مؤسسات یا مراکز مالی نشأت می‌گیرد و مشمول تعهدات کافی در مورد شناسایی مشتری یا نظارت بر معاملات نیست، باید نهایت دقت و هوشیاری به کار برده شود.

ماده ۲-۲-۶. نگهداری سوابق توسط مؤسسات مالی و اعتباری

مؤسسات مالی و اعتباری باید اطلاعات زیر را نگهداری کرده، در صورت لزوم در اختیار مراجع ذی‌صلاح یاد شده در ماده ۲-۲-۷ قرار دهند:

الف) سوابق شناسایی مشتری به مدت حداقل ... سال بعد از بسته شدن حساب یا پایان همکاری با مشتری؛

ب) سوابق معاملات انجام گرفته توسط مشتریان و گزارش‌های مشخص شده در ماده ۲-۲-۵ به مدت حداقل ... سال بعد از انجام معامله مورد نظر.

ماده ۲-۲-۷. تبادل اطلاعات

اطلاعات و سوابق مورد اشاره در مواد ۲-۲-۲ تا ۲-۲-۶ در صورت تقاضای مراجع قضایی، مقام‌های مسؤول شناسایی و پیش‌گیری از جرایم پولشویی که طبق حکم دادگاه عمل می‌کنند و واحد اطلاعات مالی که طبق ماده ۱-۱-۳ تأسیس شده است، باید در محدوده اختیارات آن‌ها که در مواد ۱-۱-۳ تا ۱-۱-۳-۷ تعریف شده است، ارسال و ارایه شود.

مراجع ذی‌صلاح تحت هیچ شرایطی نباید اطلاعات و گزارش‌های یاد شده را به بیرون انتقال دهند و اشخاص ثالثی که از چنین اطلاعات یا گزارش‌هایی آگاهی دارند، نباید آن‌ها را به اشخاص حقیقی یا حقوقی غیر از موارد مشخص شده در بند اول این ماده منتقل کنند، مگر آنکه انجام این کار از سوی مراجع ذی‌صلاح مجاز اعلام شده باشد.

ماده ۲-۲-۸. برنامه‌های داخلی ضد پولشویی در مؤسسات مالی و اعتباری
مؤسسات مالی و اعتباری باید برنامه‌هایی را برای پیش‌گیری از پولشویی تهیه و تدوین کنند.
این برنامه‌ها باید شامل موارد زیر باشد:

- الف) گردآوری اطلاعات در مورد هویت مشتریان، طرف‌های اصلی، طرف‌های ذی‌نفع، واسطه‌ها، کارگزاران رسمی و مالکان ذی‌نفع و معاملات مشکوک؛
ب) تعیین مقام‌های ناظر بر رعایت مقررات در سطح مدیریت مرکزی، شعب، نمایندگی‌ها یا دفاتر محلی؛
ج) آموزش مستمر مسئولان یا کارکنان؛
د) ترتیبات حسابرسی داخلی برای بازبینی وضعیت رعایت مقررات و اثربخشی تدابیر اتخاذ شده برای اجرای قانون حاضر.

ماده ۲-۲-۹. معاملات ارزی خارج از بورس
در قانون حاضر، مبادلات ارزی خارج از بورس به مبادله فوری اسکناس و مسکوک به شکل ارزهای مختلف یا پرداخت وجه نقد به ارز خارجی در یک مبادله اطلاق می‌شود
اشخاص حقیقی یا حقوقی که شغل دائمی آن‌ها انجام معاملات نقدی خارج از بورس است، موظف به رعایت موارد زیر هستند:

الف) قبل از شروع عملیات، آغاز فعالیت خود را به ... [وزارت دارایی یا وزارت کشور یا بانک مرکزی کشور یا هر مرجع ذی‌صلاح دیگر] به منظور گرفتن مجوز برای تأسیس و راه‌اندازی یک مؤسسه همانگونه که در قوانین ملی جاری قید شده است، اعلام کنند و در این اعلامیه، مدارک مربوط به منشأ قانونی سرمایه لازم برای تأسیس مؤسسه را ذکر و ارایه کنند؛

ب) هویت مشتریان خود را با گرفتن مدارک شناسایی قبل از انجام هر گونه معامله که بالغ بر ... (این مقدار توسط کشور مورد نظر تعیین خواهد شد) یا معاملاتی که در شرایط غیرعادی یا با پیچیدگی بی‌مورد انجام می‌شود، از طریق یک مدرک رسمی اصلی

عکس‌دار که مدت آن منقضی نشده باشد، شناسایی و بررسی کنند و یک نسخه از این سند را دریافت و نگهداری کنند؛

ج) کل عملیات، نوع و حجم آن، نام و نام خانوادگی مشتری و شماره مدرک تسلیم شده به ترتیب تاریخ در یک دفتر ثبت که توسط مرجع اجرایی ذی‌صلاح شماره‌گذاری و امضا شده است درج کنند. این دفتر ثبت، به مدت حداقل ... سال بعد از آخرین عملیات ثبت شده نگهداری شود.

ماده ۲-۲-۱۰. کازینوها و مراکز قمار

کازینوها و مراکز قمار باید موظف باشند:

الف) قبل از شروع معاملات، آغاز فعالیت خود را به ... [وزارت دارایی یا وزارت کشور یا بانک مرکزی کشور یا هر مرجع ذی‌صلاح دیگر] به منظور گرفتن مجوز برای تأسیس و راه‌اندازی یک مؤسسه همان گونه که در قوانین ملی جاری قید شده است، اعلام کنند و در این اعلامیه مدارکی دال بر قانونی بودن منشأ سرمایه لازم برای تأسیس مؤسسه مزبور ذکر و ارایه کنند؛

ب) حساب‌های منظمی داشته باشند و آن‌ها را برای مدت حداقل ... سال نزد خود نگهدارند. اصول حسابداری مندرج در قوانین ملی باید برای کازینوها و باشگاه‌های قمار هم لازم‌الاجرا باشد؛

ج) با درخواست ارایه یک سند رسمی اصلی و عکس‌دار که مدت اعتبار آن منقضی نشده، و نگهداری یک نسخه از آن، قماربازانی که تراشه‌ها یا بلیط‌هایی به مبلغ بیشتر از ... (این مقدار توسط کشور مورد نظر تعیین خواهد شد) می‌خرند، در دست دارند، یا مبادله می‌کنند، باید شناسایی و تعیین هویت شوند؛

د) تمام عملیات مورد اشاره در تبصره (ج) این ماده، نوع و حجم آن، نام و نام خانوادگی قماربازان و شماره مدارک تسلیم شده را به ترتیب تاریخ در یک دفتر ثبت که توسط مرجع اجرایی ذی‌صلاح شماره‌گذاری و امضا شده است درج کنند، و این دفتر ثبت

به مدت حداقل ... سال (کمتر از ۵ سال نباشد) بعد از آخرین عملیات ثبت شده نگهداری شود؛

ها) تمام نقل و انتقالات وجوه که از طریق این کازینوها و باشگاه‌های قمار انجام می‌شود، به ترتیب تاریخ در یک دفتر ثبت که توسط مرجع اجرایی ذی‌صلاح شماره‌گذاری و امضا شده است درج کنند، و این دفتر ثبت به مدت حداقل ... سال [کمتر از ۵ سال نباشد] بعد از آخرین عملیات ثبت شده نگهداری شود.

چنانچه مرکز قمار در مالکیت یک شخص حقوقی باشد که دارای دو یا چند شعبه فرعی است تراشه‌ها باید نشان دهنده هویت شعبه‌ای باشد که انتشار دهنده آن‌هاست. تحت هیچ شرایطی تراشه‌های صادر شده به وسیله یک شعبه فرعی نباید در شعبه فرعی دیگر از جمله شعبه‌های فرعی خارجی نقد شود.

۳. شناسایی پولشویی

فصل اول: همکاری با مراجع مبارزه با پولشویی

بخش اول: واحد اطلاعات مالی

ماده ۱-۱-۳. مقررات عمومی

یک واحد اطلاعات مالی که طبق مقررات تعیین شده در قانون تشکیل شده است، باید مسئولیت دریافت، تحلیل و پردازش گزارش‌های ارسالی توسط اشخاص و سازمان‌های مورد اشاره در ماده ۱-۱-۲ را بر عهده گیرد. این واحد همچنین باید تمام اطلاعات لازم - به ویژه اطلاعاتی که به وسیله مراجع قضایی ارسال شده است - را دریافت کند. مسؤولان این مرکز باید موظف باشند اطلاعات مزبور را محرمانه نگهدارند تا برای هیچ هدف دیگری غیر از اهداف قید شده در این قانون به کار نروند. ترکیب و اختیارات واحد اطلاعات مالی، تدابیر مربوط، تحکیم استقلال آن و مندرجات و روش‌های انتقال گزارش‌های ارایه شده به آن، باید طبق قانون مشخص شود.

ماده ۳-۱-۲. دسترسی به اطلاعات

واحد اطلاعات مالی می‌تواند با ارایه درخواست اطلاعات و سوابق مشخص شده در ماده ۲-۲-۷ از هر مرجع عمومی یا شخص حقیقی یا حقوقی مورد اشاره در ماده ۱-۲-۱، در محدوده تحقیقات انجام گرفته در خصوص یک گزارش مشکوک، اطلاعات لازم را دریافت کند. این واحد می‌تواند اطلاعات را با مراجع مسئول تعیین مجازات‌های انضباطی قید شده در ماده ۴-۲-۴ مبادله نماید.

{ واحد فوق باید در صورت درخواست، بتواند به پایگاه‌های اطلاعاتی مراجع عمومی دسترسی یابد. در تمام موارد، استفاده از اطلاعاتی که به این نحو بدست می‌آید، باید منحصرأ به مقاصدی که در اینجا قید می‌شود محدود باشد. }

ماده ۳-۱-۳. ارتباط با واحدهای اطلاعات مالی خارجی

واحد اطلاعات مالی می‌تواند طبق یک موافقت‌نامه دو جانبه، اطلاعات را با واحدهای اطلاعات مالی خارجی که مسئول دریافت و پردازش گزارش‌های موارد مشکوک است، مبادله کند؛ مشروط بر این که این مراکز صرف نظر از نوع آن، مشمول مقررات مشابه رازداری باشند. این واحد می‌تواند برای این منظور موافقت‌نامه‌های همکاری با این نوع واحدها منعقد کند.

هنگام دریافت تقاضای ارسال اطلاعات یا گزارش از یک واحد خارجی همتا که پرونده یک معامله مشکوک را بررسی می‌کند، واحد مزبور باید در حیطه اختیاراتی که به آن واگذار شده، با واحد اطلاعات خارجی همتا همکاری کند.

بخش دوم: گزارش‌دهی موارد مشکوک

ماده ۳-۱-۴. الزام به گزارش‌دهی معاملات مشکوک

اشخاص حقیقی یا حقوقی { که در مواد ۱-۲-۱، ۲-۲-۹ و ۲-۲-۱۰ به آن‌ها اشاره شده } و { حسابداران رسمی، بازرسان، حسابرسان و ... } باید ملزم باشند معاملات مورد اشاره در

ماده ۱-۱-۲ را که شامل وجوهی است که به نظر می‌رسد از ارتکاب یکی از اعمال زیر حاصل شده است به واحد اطلاعات مالی گزارش دهند:

[الف) یک جرم، ب) یک جرم مرتبط با گروه‌های سازمان یافته، ج) یک یا چند مورد از جرایم زیر: (فهرست جرایم توسط کشور مربوط تعیین می‌شود)].

اشخاص یاد شده باید ملزم شوند گزارش معاملات را حتی اگر به تأخیر انداختن اجرای آن ممکن نباشد، یا فقط بعد از تکمیل معامله معلوم شود که معامله شامل وجوه مشکوک بوده، ارایه کنند. آن‌ها همچنین باید موظف باشند هر نوع اطلاعاتی که ممکن است این سوءظن را تأیید یا رد کند، بدون تأخیر گزارش دهند.

ماده ۳-۱-۵. گزارش دهی به واحد اطلاعات مالی

گزارش‌های موارد مشکوک باید به وسیله فاکس یا هر وسیله مکتوب دیگر به واحد اطلاعات مالی ارسال شود. گزارش‌هایی که به وسیله تلفن مخابره می‌شود باید به وسیله فاکس یا هر وسیله مکتوب دیگر در کوتاه‌ترین زمان ممکن تأیید شود. این نوع گزارش‌ها باید در صورت امکان نشان دهنده موارد زیر باشند:

۱. دلیل انجام معامله؛

۲. محدوده زمانی که معامله مشکوک در آن انجام خواهد گرفت.

واحد اطلاعات مالی هم باید به محض دریافت گزارش، وصول آن را اعلام کند.

ماده ۳-۱-۶. اعلام توقف معاملات

چنانچه واحد اطلاعات مالی لازم بداند - به دلیل جدیت یا فوریت موضوع - می‌تواند برای متوقف کردن معامله مشکوکی که گزارش آن دریافت شده و هنوز هم در جریان است، درخواست حکم توقف کند. درخواست توقف معامله باید بلافاصله به وسیله فاکس یا هر وسیله مکتوب دیگر برای طرف گزارش دهنده ارسال شود. آگهی توقف باید اجرای معامله را حداکثر تا ۴۸ ساعت، به تأخیر اندازد.

قاضی دادگاه در حوزه قضایی که پرونده به وسیله واحد اطلاعات مالی به آن ارجاع شده، می‌تواند حکم کند که وجوه، حساب‌ها یا اوراق بهادار برای یک دوره اضافی دیگر که نباید از ۸ روز بیشتر باشد، توقیف شود.

ماده ۱-۳-۷. اقدام‌های ثانوی در مورد گزارش‌ها

هر گاه شواهدی مستند دال بر ارتکاب جرم پولشویی وجود داشته باشد {عواید حاصل از جرم طبق ماده ۱-۳-۴} واحد اطلاعات مالی باید بی‌درنگ گزارشی در مورد جزئیات آن همراه با نظر کارشناسی خود به مرجع قضایی ذی صلاح [به سرویس‌های تجسسی] ارسال کند تا براساس آن، مرجع قضایی ذی صلاح تصمیم‌گیری نماید. این گزارش باید شامل کلیه مدارک مورد نیاز به استثنای گزارش‌های موارد مشکوک باشد. هویت گزارش دهنده در گزارش انعکاس نمی‌یابد.

فصل دوم: مصونیت از مسؤولیت

ماده ۱-۲-۳. مصونیت افراد در گزارش‌دهی با حسن نیت در موارد مشکوک

هیچ‌گونه پیگرد قانونی برای نقض رازداری بانکی یا حرفه‌ای نباید متوجه اشخاص یا مدیران یا کارکنان سازمان‌های مورد اشاره در ماده ۱-۲-۱ که با حسن نیت اطلاعات را ارسال می‌کنند یا گزارش‌ها را طبق رویه قانون حاضر ارائه می‌کنند، باشد.

هیچ‌گونه مسؤولیت مدنی یا کیفری یا مجازات حرفه‌ای نباید متوجه اشخاص، مدیران یا کارکنان سازمان‌های مورد اشاره در ماده ۱-۲-۱ که با حسن نیت اطلاعات را ارسال می‌کنند یا گزارش‌های موارد مشکوک را طبق مقررات قانون حاضر ارسال می‌کنند، شود؛ حتی اگر در تحقیقات قضایی انجام شده درستی موارد مشکوک نقض شده باشد.

هیچ‌گونه مسؤولیت مدنی یا کیفری یا مجازات حرفه‌ای نباید متوجه اشخاص یا مدیران یا کارکنان سازمان‌های مورد اشاره در ماده ۱-۲-۱ به دلیل هر گونه زیان مادی یا خسارت غیر مادی حاصل از توقف یک معامله، چنانچه در ماده ۱-۳-۶ آمده است، باشد.

{در صورتی که در نتیجه گزارش دهی با حسن نیت اما بی اساس یک مورد مشکوک، خسارت مستقیمی حاصل شود، دولت باید مسؤولیت این خسارت را طبق شرایط و حدود مندرج در قوانین ملی خود بر عهده گیرد.}

ماده ۲-۲-۳. مصونیت از تعهد ناشی از انجام معاملات

در مواردی که معامله مشکوک، انجام گرفته ولی تبانی نامشروع با مرتکب یا مرتکبان جرم پولشویی انجام نشده باشد، هیچ نوع پیگرد کیفری در ارتباط با جرم پولشویی نباید متوجه اشخاص مورد اشاره در ماده ۱-۱-۲ یا مدیران یا کارکنان شود، مشروط بر آن که گزارش مورد مشکوک به روش مشخص شده در مواد ۳-۱-۴ تا ۳-۱-۶ ارایه شده باشد. مورد یاد شده برای شخصی که مشمول قانون حاضر است و به درخواست سرویس های بازرسی کننده معامله ای به شیوه مندرج در ماده ۲-۲-۳ انجام داده است، قابل اجرا خواهد بود.

فصل سوم: شیوه های تجسس

ماده ۱-۳-۳. شیوه های ویژه

به منظور دریافت شواهد جرم منشأ و شواهد جرایم مندرج در قانون حاضر، مراجع قضایی می توانند دستور اجرای موارد زیر را برای یک دوره معین صادر کنند:

الف) نظارت بر حساب های بانکی و مانند آن؛

ب) دسترسی به سیستم های رایانه ای، شبکه ها و سرویس دهنده ها؛

ج) زیر نظر گرفتن یا شنود کردن خطوط تلفن، دستگاه های فاکس یا ارسال

الکترونیکی یا تسهیلات مخابراتی؛

د) ضبط شنیداری یا ویدئویی اعمال و رفتار یا مکالمات؛

ه) مبادله اسناد محضری و خصوصی یا سوابق بانکی، مالی و بازرگانی؛

مراجع قضایی همچنین می توانند حکم ضبط مدارک یاد شده را صادر کنند.

با این حال، این عملیات فقط هنگامی باید انجام شود که دلایل محکمی در دست باشد و این سوءظن را به وجود آورد که این حساب‌ها، خطوط تلفن، سیستم‌ها و شبکه‌های کامپیوتری یا اسناد، توسط اشخاصی به کار می‌روند یا ممکن است به کار روند که مظنون به دست داشتن در جرایم مورد اشاره در بند اول این ماده هستند.

ماده ۳-۳-۲. عملیات مخفی و عبور کنترل شده

هیچ مجازاتی نباید در مورد ... (مقام‌های مسؤول تجسس در مورد جرایم منشأ و پولشویی) که فقط به منظور دست‌یابی به شواهد مربوط به جرایم مورد اشاره در قانون حاضر به روش مشخص شده در بند زیر اعمالی را انجام می‌دهند که ممکن است عناصر تشکیل دهنده جرایم مورد اشاره در مواد ۱-۱-۱، ۴-۲-۲ و ۴-۲-۵ باشند، اعمال شود.

لازم است تأییدیه مرجع قانونی ذی‌صلاح قبل از انجام هرگونه عملیات مندرج در بند قبلی دریافت شود و گزارش کاملی از عملیات مزبور تهیه و به مرجع ذی‌صلاح مزبور ارایه شود. این مرجع می‌تواند طبق دستوری که به درخواست ... (مقام‌های مسؤول تجسس در مورد جرایم منشأ و پولشویی) صادر شده این عملیات را انجام دهد یا توقیف و ضبط وجوه یا هر نوع دارایی یا مزیت دیگر را تا زمانی که تحقیقات کامل شود، به تأخیر اندازد و در صورت لزوم حکم انجام اقدامات خاص را برای نگهداری از آن‌ها صادر کند.

فصل چهارم: رازداری بانکی و حرفه‌ای

ماده ۳-۴-۱. لغو رازداری بانکی

رازداری بانکی یا حرفه‌ای نباید بهانه‌ای برای امتناع از ارایه اطلاعات مورد اشاره در ماده ۲-۲-۷ یا در ارتباط با تحقیق مربوط به پولشویی که به دستور یا زیر نظر یک مرجع قضایی انجام می‌گیرد، باشد.

۴. مجازات‌ها

فصل اول: ضبط و اقدام‌های موقت

ماده ۴-۱-۱. ضبط

مراجع قضایی ذی صلاح و مقامات مسؤول شناسایی و پیش‌گیری از جرایم پولشویی باید طبق قانون اختیار داشته باشند اموال مرتبط با جرم تحت رسیدگی و هر گونه شواهدی را که شناسایی چنین مالی را ممکن می‌سازد، ضبط کنند.

ماده ۴-۱-۲. اقدام‌های موقت

مراجع قضایی ذی صلاح می‌تواند حکم هر گونه تدابیر پیش‌گیرانه را با تشخیص خود یا به درخواست دادستانی یا هر مسؤول ذی‌ربط دیگر، با هزینه دولت صادر کند و طبق آن اقدام‌هایی مانند توقیف دارایی‌ها و توقف معاملات مالی مرتبط به اموال مشمول ضبط یا مصادره را در دستور کار خود قرار دهد.

دستور لغو این اقدام‌ها می‌تواند در هر زمان به درخواست دادستانی یا با مشورت دادستانی و به درخواست مسؤول ذی‌ربط یا مالک اموال، صادر شود.

فصل دوم: مجازات جرایم

بخش اول: مجازات‌های قابل اجرا

ماده ۴-۲-۱. پولشویی

مرتکب جرم پولشویی باید مجازات زندان از ... تا ... و جریمه به مبلغ ... تا ... {و جریمه‌ای تا ... برابر مقدار مبالغ پولشویی شده} را تحمل کند.

قصد، کمک، مقدمه‌چینی، تسهیل، یا آرایه مشاوره در ارتکاب جرم پولشویی، باید در حکم پولشویی تلقی شود [مجازات آن نسبتی (کم‌تر) از مجازات جرم اصلی است].

ماده ۴-۲-۲. همدستی یا تبانی در ارتکاب جرم پولشویی

مجازات‌های یکسانی برای مشارکت، همدستی یا تبانی در ارتکاب جرایم مورد اشاره در

ماده ۴-۲-۱، باید اعمال شود.

ماده ۴-۲-۳. مجازات‌های قابل اعمال برای اشخاص حقوقی

اشخاص حقوقی غیر از دولت، که جرم پولشویی از جانب آن‌ها یا به نفع آن‌ها توسط یکی از کارگزاران یا نمایندگان آن‌ها انجام گرفته است، علاوه بر محکومیت به خاطر ارتکاب یا همدستی در ارتکاب جرم، باید جریمه‌ای به ارزش ۵ برابر جریمه تعیین شده برای اشخاص حقیقی، متحمل شوند.

علاوه بر این، می‌توان اشخاص حقوقی را:

- الف) برای همیشه یا به مدت حداکثر ۵ سال از انجام مستقیم یا غیر مستقیم فعالیت‌های تجاری خاص منع کرد؛
- ب) حکم انحلال دائمی یا حداکثر به مدت ۵ سال برای دفاتری که در ارتکاب جرم مورد استفاده قرار گرفته‌اند، صادر نمود؛
- ج) چنانچه به منظور ارتکاب جرم مورد نظر تأسیس شده‌اند، حکم انحلال آن‌ها را صادر نمود؛
- د) حکم صادر شده را در مطبوعات یا توسط رادیو یا تلویزیون به طور علنی اعلام کرد.

ماده ۴-۲-۴. مجازات‌های وضع شده توسط مراجع انضباطی یا نظارتی

چنانچه در نتیجه کوتاهی جدی در عمل به موارد حفاظتی یا ناکارایی شیوه‌های ضدپولشویی داخلی، یک مؤسسه مالی، اعتباری یا هر شخص حقیقی یا حقوقی مورد اشاره در ماده ۲-۱-۱، مرتکب نقض هر کدام از تعهدات قانون حاضر شود، مرجع انضباطی یا نظارتی می‌تواند طبق مقررات اداری یا اجرایی داخلی سازمان، با آن برخورد کند.

ماده ۴-۲-۵. مجازات جرایم دیگر

۱. مجازات زندان از ... تا ... و جریمه نقدی به مبلغ ... تا ... باید در موارد زیر اعمال شود:

الف) هرگاه اشخاص و مدیران یا کارکنان سازمان‌های مورد اشاره در ماده ۱-۱-۲ [عمداً] گزارشی را که ملزم به ارسال آن هستند یا اقدامی را که باید انجام دهند، به اطلاع مالک وجوه یا طرف اصلی معاملات مشخص شده در آن ماده، برسانند؛

ب) هرگاه کسی [عمداً] و آگاهانه مدارک یا سوابقی را که طبق مواد ۲-۲-۵، ۲-۲-۶، ۲-۲-۹ و ۲-۲-۱۰ باید نگهداری کند، از بین ببرد یا جابه‌جا کند؛

ج) هرگاه کسی [عمداً] براساس یک هویت دروغین هرگونه عملیات مشخص شده در مواد ۱-۱-۲ تا ۳-۱-۲ و ۲-۲-۲ تا ۵-۲-۲، ۹-۲-۲ و ۱۰-۲-۲ را انجام دهد، یا سعی در انجام آن داشته باشد؛

د) هرگاه کسی [عمداً] از طریق حرفه یا شغل خود از انجام تحقیقات مربوط به یک مورد پولشویی آگاه شده باشد و آگاهانه این موضوع را به هر وسیله به شخص یا اشخاصی که مظنون هستند، اطلاع دهد؛

ه) هرگاه کسی [عمداً] اسناد یا سوابق مشخص شده در ۱-۳-۳ (د) را به مراجع قضایی یا مقام‌های مسؤول تحقیق درباره جرایم منشأ و پولشویی اطلاع دهد، در حالی که می‌داند این اسناد یا سوابق مخدوش بوده یا قابل استفاده نیست و این حقیقت را اطلاع ندهد؛

و) هرگاه کسی [عمداً] اطلاعات یا سوابق را به اشخاص غیر از آن‌هایی که در ماده ۷-۲-۲ مشخص شده است، اطلاع دهد؛

ز) هرگاه کسی [عمداً] از گزارش‌دهی یک مورد مشکوک - چنانکه در ماده ۴-۱-۳ مشخص شده - در شرایطی که احتمالاً معامله با استفاده از وجوه حاصل از جرایم مورد اشاره در آن ماده انجام می‌شود، کوتاهی کند.

۲. در موارد زیر باید مجازات جریمه از ... تا ... تعیین شود:

الف) هرگاه کسی در ارسال یک گزارش طبق آنچه در ماده ۴-۱-۳ قید شده است،

کوتاهی کند؛

ب) هرگاه کسی پرداخت‌های نقدی به مبلغ بیش از مقدار تعیین شده در مقررات انجام دهد یا بپذیرد؛

ج) هرگاه کسی مفاد ماده ۲-۱-۳ را در ارتباط با نقل و انتقالات بین‌المللی وجوه نقض کند؛

د) هرگاه مدیران و کارکنان مؤسسات ارزی خارج از بورس، کازینوها، باشگاه‌های قمار و مؤسسات مالی و اعتباری مندرجات مواد ۲-۲-۲ تا ۲-۲-۱۰ را نقض کنند.
۳. اشخاصی که به انجام هرگونه جرم یا جرایم مندرج در بندهای ۱ و ۲ بالا محکوم می‌شوند، باید به طور دائمی یا حداکثر به مدت ۵ سال از انجام حرفه یا شغلی که زمینه را برای ارتکاب آن جرم فراهم کرده است، منع شوند.

ماده ۴-۲-۶. شرایط تشدید مجازات

[الف]: مجازات تعیین شده طبق مواد ۴-۲-۱ و ۴-۲-۲ را می‌توان به زندان از ... تا ... و جریمه نقدی از ... تا ... افزایش داد.]

[ب]: مجازات تعیین شده طبق مواد ۴-۲-۱ و ۴-۲-۲ را می‌توان تا ... (یک سوم یا نسبت دیگری براساس نظام مجازات عمومی مورد عمل) در موارد زیر افزایش داد:

- چنانچه جرم منشأ مشمول مجازات محرومیت از آزادی برای یک دوره معین باشد که از مجازات‌های در نظر گرفته شده برای پولشویی تجاوز کند؛

- چنانچه جرم مورد نظر در جریان انجام یک حرفه یا شغل صورت گرفته باشد؛

- چنانچه جرم مورد نظر به عنوان بخشی از فعالیت‌های یک سازمان مجرم، انجام

گرفته باشد.]

ماده ۴-۲-۷. شرایط تخفیف مجازات

نظام عمومی شرایط تخفیف و مجازات مندرج در قوانین ملی باید برای جرایمی که در قانون حاضر قید شده، لازم‌الاجرا باشد.

ماده ۴-۲-۸ جرم منشأ

مجازات‌های پیش‌بینی شده در این قانون، باید حتی در صورتی که مرتکب جرم منشأ، تعقیب یا محکوم نشده باشد، یا در صورتی که پیش‌نیازهای لازم برای شروع دادرسی‌های حقوقی بعد از ارتکاب چنین جرمی فراهم نشده است، اعمال شود. مرتکب جرم منشأ را می‌توان به اتهام ارتکاب جرم پولشویی نیز تحت پیگرد قانونی قرار داد.

بخش دوم: مصادره

ماده ۴-۲-۹ مصادره اموال

در موارد محکومیت به دلیل ارتکاب عمل پولشویی یا تلاش برای پولشویی، باید حکم مصادره اموال به شرح زیر صادر شود:

۱. اموال و دارایی‌های تشکیل دهنده موضوع جرم از جمله عواید و دیگر منافع حاصل از آن متعلق به هر شخصی که باشد، مگر آنکه مالک آن بتواند ثابت کند که قیمت عادلانه آن را پرداخت کرده یا در عوض آرایه خدمات معادل ارزش آن یا به هر دلیل مشروع دیگر آن اموال را خریداری کرده است و از نامشروع بودن منشأ اموال بی‌خبر بوده است؛
۲. مالی که مستقیم یا غیر مستقیم به شخص محکوم به ارتکاب جرم پولشویی تعلق دارد { همسر، شریک یا فرزندان او } مگر طرف‌های ذی‌ربط بتوانند قانونی بودن منشأ آن را اثبات کنند.

به علاوه چنانچه در مواردی که جرم توسط دادگاه اثبات می‌شود مرتکب یا مرتکبان جرم محکوم نشوند، دادگاه می‌تواند حکم مصادره اموال مرتبط با جرم مورد نظر را صادر کند.

دو گزینه در اینجا امکان‌پذیر است که می‌توان آن‌ها را به صورت ترکیبی هم در نظر گرفت:

۱. یک حکم مصادره اضافی برای اموال شخص محکوم به مقدار مال به دست آمده توسط او [طی یک دوره (X) ساله قبل از محکومیت وی] [یا از تاریخ اولین اعمالی که منبای

محکومیت او را تشکیل می‌دهد] صادر شود، مگر آنکه بتواند هرگونه ارتباط بین دارایی خود و آن جرم را رد کند}.

{۲. یک حکم مصادره اضافی می‌تواند برای دارایی در هر جا که واقع باشد، چنانچه مستقیم یا غیر مستقیم بخشی از دارایی‌های محکوم {همسر، همزیست یا فرزندان او} به حساب آید، [طی یک دوره (X) ساله قبل از محکومیت وی] [یا از تاریخ اولین اعمالی که مبنای محکومیت او را تشکیل می‌دهد] صادر شود، مگر آنکه طرف‌های ذی‌ربط بتوانند قانونی بودن منشأ آن را اثبات کنند}.

چنانچه اموالی که به طور مستقیم یا غیر مستقیم از ارتکاب جرم حاصل شده است با اموال به دست آمده از منابع مشروع مخلوط شده باشد، مصادره اموال مشروع باید فقط تا سقف عواید و اموال اشاره شده در بالا (طبق برآورد دادگاه) انجام شود (در صورت انتخاب گزینه اول این شرط قابل اجرا نیست). در حکم مصادره باید مال مورد نظر معین شود و جزییات لازم برای شناسایی و محل آن قید شود.

چنانچه اموال مورد مصادره در دسترس نباشد، می‌توان حکم مصادره ارزش معادل آن را صادر کرد.

ماده ۴-۲-۱۰. احکام مصادره اموال

در مواردی که حقایق و مستندات برای شروع دادرسی‌های حقوقی کافی نیست، دادستانی می‌تواند برای اموال ضبط شده از قاضی درخواست حکم مصادره کند. در صورت دریافت درخواست صدور حکم، قاضی می‌تواند حکم مصادره برای موارد زیر صادر کند:

۱. چنانچه شواهدی وجود داشته باشد دال بر اینکه اموال یاد شده از عواید حاصل از جرم طبق تعریف این قانون تشکیل شده است؛
۲. چنانچه مرتکبان جرم که این عواید را ایجاد کرده‌اند، یا به دلیل نامشخص بودن یا اینکه مانع قانونی برای تعقیب آن‌ها وجود دارد، نتوانند تحت پیگرد قرار گیرند، مگر آنجا که موضوع مشمول مرور زمان شده باشد.

ماده ۴-۲-۱۱. مصادره اموال سازمان‌های مجرم

اموال تحت اختیار یا تحت مالکیت یک سازمان مجرم، در شرایط زیر مصادره می‌شود: [الف]: چنانچه بین اموال و جرم مورد نظر ارتباطی وجود داشته باشد، ب): در کلیه موارد، به استثنای مواردی که ثابت شود منشأ اموال قانونی است.]

ماده ۴-۲-۱۲. ابطال برخی اسناد حقوقی

هر گونه سند حقوقی که با هدف ممانعت از مصادره دارایی‌های مشمول مواد ۴-۲-۹ تا ۴-۲-۱۱ تنظیم شده باشد، باید از درجه اعتبار ساقط شود. در صورت لغو قراردادی که در آن پرداختی صورت گرفته است، تنها باید به اندازه‌ای که عملاً خریدار پرداخت کرده است، جبران خسارت شود.

ماده ۴-۲-۱۳. تصرف در اموال مصادره شده

دارایی‌ها و عواید مصادره شده، متعلق به دولت است تا در صندوق ویژه مبارزه با جرایم سازمان یافته یا قاچاق مواد مخدر نگهداری شود. حقوق قانونی طرف‌های ثالث در مورد این گونه دارایی‌ها و عواید باید محفوظ باشد.

در مواردی که حکم مصادره به دلیل نکول صادر می‌شود، اموال مصادره شده به دولت تعلق می‌گیرد و طبق مقررات تعیین شده، استفاده یا تبدیل می‌شود. با این حال، چنانچه دادگاه اجرای چنین حکمی را لغو و شخص تحت پیگرد را تبرئه کند، باید دستور برگرداندن ارزش اموال مصادره شده را صادر کند، مگر آنکه ثابت شود این دارایی‌ها ناشی از عواید حاصل از جرم بوده است.

۵. همکاری‌های بین‌المللی

ماده ۵-۱-۱. مقررات عمومی

مراجع کشور ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) باید نهایت همکاری را با مراجع کشورهای دیگر به منظور تبادل اطلاعات، انجام تحقیقات و دادرسی‌های قضایی در ارتباط با اقدام‌های

پیشگیرانه و احکام مصادره وسایل ارتکاب جرم یا عواید مربوط به پولشویی به عمل آورند. همچنین باید برای استرداد مجرمان و همکاری فنی متقابل نهایت همکاری را داشته باشند.

فصل اول: درخواست همکاری حقوقی متقابل

ماده ۵-۲-۱. هدف از درخواست همکاری متقابل

چنانچه یک کشور خارجی درخواست همکاری متقابل در مورد جرایم مندرج در مواد ۱-۱-۱، ۱-۲-۴، ۲-۲-۴ و ۵-۲-۴ قانون حاضر را داشته باشد، باید مطابق با اصول مندرج در این قانون همکاری به عمل آید. همکاری متقابل می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

- گرفتن گواهی یا اظهارنامه از اشخاص؛
- همکاری در تحویل اشخاص بازداشت شده یا افراد تحت پیگرد به مراجع قضایی کشور درخواست کننده برای دادن شهادت یا همکاری در تحقیقات؛
- تهیه اسناد قضایی؛
- انجام تجسس و ضبط اموال؛
- بازرسی اشیا و اماکن؛
- ارائه اطلاعات و شواهد؛
- ارائه اصل یا کپی تأیید شده اسناد و مدارک مربوط، از جمله سوابق بانکی، مالی، شرکتی یا تجاری.

ماده ۵-۲-۲. رد درخواست همکاری

- درخواست همکاری متقابل را فقط در موارد زیر می‌توان رد کرد:
- الف) چنانچه درخواست توسط یک مرجع ذی صلاح طبق قوانین کشور انجام نگرفته باشد یا از مجرای صحیح و قانونی ارائه نشده باشد؛
 - ب) چنانچه اجرای آن ناقض قانون، نظم، حاکمیت ملی، امنیت یا اصول اساسی قوانین ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) باشد؛

ج) چنانچه جرمی که این درخواست به آن مربوط است، مشمول دادرسی‌های کیفری باشد یا قبلاً در محدوده مرزهای ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) مورد قضاوت نهایی قرار گرفته باشد؛

د) چنانچه جرم مورد اشاره در درخواست در قوانین ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) پیش‌بینی نشده باشد یا ویژگی‌های مشترک با جرم مندرج در قوانین ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) نداشته باشد؛

ه) چنانچه تدابیر خواسته شده یا دیگر اقدام‌های دارای آثار مشابه، در قوانین ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) مجاز نباشد یا در ارتباط با جرم مورد اشاره در تقاضا قابل اجرا نباشد؛

و) چنانچه اقدام‌های درخواست شده به دلیل مشمول مرور زمان شدن جرم پولشویی طبق قوانین ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) یا قوانین کشور درخواست کننده قابل اجرا نباشد؛

ز) چنانچه حکمی که اجرای آن درخواست شده طبق قوانین ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) قابل اجرا نباشد؛

ح) چنانچه حکم صادر شده در خارج، در شرایطی صادر شده باشد که در آن تضمین کافی برای حفظ حقوق متهم وجود نداشته باشد؛

ط) چنانچه دلایل محکمه پسندی در دست باشد که نشان دهد اقدام یا حکم مورد درخواست فقط با انگیزه‌های مربوط به نژاد، دین، ملیت، قومیت، دیدگاه‌های سیاسی، جنسیت یا موقعیت اجتماعی شخص مورد نظر درخواست شده است؛

ی) چنانچه درخواست مورد نظر به جرمی با ماهیت سیاسی، یا با انگیزه و ملاحظات سیاسی مربوط باشد؛

ک) چنانچه موضوع مورد نظر تا به آن حد مهم نباشد که تدابیر خواسته شده یا اجرای حکم صادر شده در خارج را ایجاب کند.

رازداری بانکی نمی‌تواند دلیل موجهی برای امتناع از پاسخ به درخواست باشد.

دادستانی می‌تواند علیه حکم دادگاه برای رد انجام درخواست ظرف ... روز بعد از صدور حکم، درخواست تجدیدنظر کند.

دولت ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) باید بلافاصله دلایل رد درخواست را به دولت خارجی درخواست کننده اطلاع دهد.

ماده ۵-۲-۳. درخواست اقدام‌های تجسسی

اقدام‌های تجسسی و تحقیقی باید مطابق با قوانین ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) انجام گیرد، مگر آنکه مراجع ذیصلاح خارجی درخواست کرده باشند که مقررات خاصی مطابق با قوانین ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) اجرا شود.

یک مأمور قضایی یا مقام رسمی که توسط مرجع ذیصلاح خارجی تعیین شده است، می‌تواند در جریان اجرای اقدام‌ها و تدابیر اندیشیده شده - بسته به اینکه توسط یک مأمور قضایی انجام می‌شود یا یک مقام دولتی در آن مشارکت دارد - قرار گیرد.

ماده ۵-۲-۴. درخواست اقدام‌های موقت

دادگاهی که درخواستی را از یک مرجع خارجی ذیصلاح برای انجام اقدام‌های موقت دریافت می‌کند، باید حکم اجرای اقدام‌های خواسته شده را مطابق با قوانین کشور خود صادر کند. این دادگاه همچنین می‌تواند تدابیری در پیش گیرد که تأثیر اجرایی آن بیش‌ترین شباهت را به اقدام‌های خواسته شده داشته باشد. چنانچه درخواست با اظهارات کلی انشا شده باشد، دادگاه باید مناسب‌ترین تدابیر را طبق قوانین مورد نظر برای صدور حکم در نظر گیرد.

چنانچه دادگاه از اجرای اقدام‌های خواسته شده که در قوانین داخلی قید نشده است، خودداری کند، باید اقدام‌های خواسته شده در درخواست را تا آنجا که به قوانین داخلی در همان مورد نزدیک است و اثر اجرایی آن بیش‌ترین ارتباط را با اقدام‌های خواسته شده دارد، اجرا کند.

مقررات مربوط به لغو اقدام‌های موقت چنانکه در بند (پاراگراف) ۲ ماده ۴-۱-۲ قانون حاضر آمده است، قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۵-۲-۵. تقاضای مصادره

در مورد درخواست همکاری حقوقی متقابل برای صدور حکم مصادره، دادگاه باید پس از ارجاع موضوع به مرجع رسیدگی کننده، تصمیم خود را اعلام کند. حکم مصادره باید برای اموالی صادر شود که از عواید یا وسایل ارتکاب جرم تشکیل شده و در قلمرو ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) قرار دارد یا شامل شرط پرداخت مبلغی معادل با ارزش آن دارایی باشد.

دادگاهی که درخواست اجرای حکم مصادره (صادر شده در خارج) به آن ارجاع شده است، باید در مورد واقعی بودن مستندات که حکم براساس آن‌ها صادر شده است، تحقیق کند. دادگاه می‌تواند فقط براساس یکی از دلایل بیان شده در ماده ۵-۲-۲ از اجرای حکم خودداری کند.

ماده ۵-۲-۶. تصرف در اموال مصادره شده

کشور ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) باید اختیار دخل و تصرف در اموال مصادره شده در سرزمین خود به درخواست مراجع خارجی را داشته باشد، مگر آنکه در توافقی که با دولت درخواست کننده حاصل شده است، غیر از این تصمیمی گرفته شده باشد.

فصل دوم: استرداد مجرمان

ماده ۵-۳-۱. تعهد به استرداد

درخواست استرداد مجرمان برای پیگرد قانونی در یک کشور خارجی، باید در چارچوب جرایم مندرج در مواد ۱-۱-۱، ۱-۲-۴، ۲-۲-۴ و بند یک ماده ۴-۲-۵ قانون حاضر یا به منظور اجرای حکمی مرتبط با هر کدام از جرایم یاد شده باشد.

مقررات و اصول مندرج در پیمان استرداد مجرمان که بین کشور درخواست کننده و ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) منعقد شده است، باید لازم اجرا باشد.

اگر پیمانی منعقد نشده یا تدابیر قانونی لازم در این زمینه اندیشیده نشده باشد، باید مطابق اصول و مقررات مندرج در پیمان نمونه استرداد مجرمان که در قطعنامه ۴۵/۱۱۶ مجمع عمومی سازمان ملل آمده است، استرداد انجام شود.

در تمام موارد، مندرجات قانون حاضر (و مندرجات قانون نمونه استرداد مجرمان مرکز بین‌المللی پیشگیری از جرم) باید به عنوان مبنای قانونی برای مقررات استرداد مجرمان مربوط به جرایم یاد شده در مواد ۱-۱-۱، ۱-۲-۴، ۲-۲-۴ و بند یک ماده ۴-۲-۵ قانون حاضر، باشد.

ماده ۵-۳-۲. شناسایی جرم توسط دو کشور

طبق قانون حاضر، استرداد مجرمان فقط در صورتی لازم الاجراست که جرمی که درخواست استرداد برای آن شده (یا موردی مشابه آن) طبق قوانین کشور درخواست کننده و ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) به عنوان جرم شناخته شده باشد.

ماده ۵-۳-۳. دلایل اجباری رد درخواست استرداد

استرداد مجرمان در موارد زیر نباید پذیرفته شود:

الف) چنانچه جرمی که درخواست استرداد مجرمان برای آن شده از سوی ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) جرم دارای ماهیت سیاسی تلقی شود یا درخواست با انگیزه و ملاحظات سیاسی ارایه شده باشد؛

ب) چنانچه دلایل مستندی در دست باشد که نشان دهد درخواست استرداد به منظور تعقیب یا مجازات شخص به خاطر نژاد، دین، ملیت، قومیت، دیدگاه سیاسی، جنسیت یا موقعیت اجتماعی صادر شده است و یا موقعیت آن شخص به یکی از این دلایل ممکن است به خطر بیفتد؛

ج) چنانچه قضاوت نهایی در قلمرو ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) و در ارتباط با جرمی که استرداد مجرمان آن خواسته شده است، صورت گرفته باشد؛

د) چنانچه شخصی که استرداد او درخواست شده است، طبق قوانین هر یک از دو کشور از تعقیب یا مجازات به هر دلیلی از جمله مرور زمان یا عفو عمومی، معاف شده باشد؛

ه) چنانچه شخصی که استرداد او درخواست شده است، در کشور درخواست کننده محکوم به شکنجه یا برخورد غیرانسانی یا مجازات ضدانسانی شده باشد، یا چنانچه شخص حداقل تضمین را در دادرسی کیفری نداشته باشد و مقررات حداقل تضمین مندرج در ماده ۱۴ کنوانسیون بین‌المللی حقوق سیاسی و مدنی در مورد او رعایت نشده باشد.

و) چنانچه حکم کشور درخواست کننده به طور غیابی صادر شده باشد، شخص محکوم اخطار کافی از دادگاه دریافت نکرده باشد یا فرصت کافی برای تهیه دفاعیه نداشته است و فرصت تجدید محاکمه با حضور وی وجود نداشته است و در آینده نیز وجود نخواهد داشت.

ماده ۵-۳-۴. دلایل اختیاری رد درخواست استرداد

در موارد زیر می‌توان از استرداد مجرمان خودداری کرد:

الف) چنانچه مراجع ذی‌صلاح ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) نخواهند دادرسی قضایی رادر مورد شخص مورد نظر در ارتباط با جرمی که درخواست استرداد برای آن شده است، شروع کنند یا دادرسی در مورد او پایان یافته باشد؛

ب) چنانچه پیگرد قانونی جرم شخصی که درخواست استرداد او شده است، در ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) در حال انجام باشد؛

ج) چنانکه جرمی که برای آن درخواست استرداد مجرم شده است، در خارج از قلمرو هر یک از کشورها صورت گرفته و در قوانین ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) حکمی برای جرایمی که خارج از حوزه قضایی (اجرای قانون) انجام می‌شود، پیش‌بینی نشده باشد؛

د) چنانچه شخصی که درخواست استرداد او شده است، قرار باشد در کشور درخواست کننده در یک دادگاه فوق‌العاده یا موردی محاکمه شود یا در چنین دادگاهی محاکمه و محکوم شده باشد؛

ه) چنانچه ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) با توجه به ماهیت جرم و منافع کشور درخواست کننده معتقد باشد که در شرایط موجود استرداد شخص مورد نظر با ملاحظات انسان دوستانه از نظر سن، سلامت یا دیگر مسایل شخصی وی، به مصلحت نباشد؛

و) چنانچه جرمی که استرداد برای آن درخواست شده طبق قوانین ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) جزاً یا کلاً در خاک آن کشور انجام گرفته باشد؛

ز) چنانچه شخصی که استرداد او درخواست شده است، در ارتباط با جرمی که شخص در کشور درخواست کننده به آن متهم است، مجازات مرگ داشته باشد، مگر کشور مزبور تضمین کافی دهد که این مجازات در مورد او اجرا نخواهد شد؛

ح) چنانچه شخصی که استرداد او درخواست شده است، از اتباع ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) باشد؛

ماده ۵-۳-۵. رسیدگی به جرم توسط مراجع ذیصلاح داخلی
چنانچه ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) طبق یکی از دلایل مندرج در بند (و) یا (ز) ماده ۵-۳-۴ از استرداد مجرمان خودداری کند، باید طبق تقاضای کشور درخواست کننده پرونده مزبور را به مراجع ذیصلاح خود ارجاع دهد تا دادرسی‌های قضایی علیه شخص مورد نظر در ارتباط با جرمی که درخواست استرداد برای آن شده است، آغاز شود.

ماده ۵-۳-۶. تحویل اموال
در محدوده مشخص شده در قوانین ملی و با توجه به حقوق طرف‌های ثالث، تمام اموال مکشوفه در قلمرو ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) که در نتیجه جرم حاصل شده است، یا ممکن است از آن به عنوان سند و شاهد استفاده شود، به تقاضای کشور درخواست کننده، در صورت استرداد مجرم باید تسلیم آن کشور شود.

در صورت درخواست تحویل اموال، حتی در مواقعی که استرداد مجرمان امکان‌پذیر نیست، باید اموال یاد شده در اختیار کشور درخواست کننده قرار گیرد.

چنانچه این اموال مشمول ضبط یا مصادره در قلمرو ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) باشد، این کشور می تواند موقتاً آن را نزد خود نگهدارد یا آن را تحویل دهد. در صورتی که قوانین ملی یا حقوق طرف های ثالث ایجاب کند، باید بعد از پایان دادرسی های قضایی کشور درخواست کننده، اموال مصادره شده مجدداً - به صورت رایگان - به ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) عودت داده شود.

فصل سوم: مقررات متعارف برای درخواست همکاری متقابل و استرداد مجرمان

ماده ۵-۴-۱. ماهیت سیاسی جرایم

در قانون حاضر، جرایم مورد اشاره در مواد ۱-۱-۱، ۴-۲-۱، ۴-۲-۲ و بند یک ماده ۴-۲-۵، نباید جزء جرایم دارای ماهیت سیاسی محسوب شود.

ماده ۵-۴-۲. ارسال درخواست

درخواست هایی که توسط مراجع ذی صلاح خارجی به منظور پیگیری جرایم پولشویی یا اجرای اقدام های موقت یا مصادره اموال یا استرداد مجرمان ارایه می شود، باید از طریق مجاری دیپلماتیک ارسال شود. در موارد اضطراری می توان درخواست ها را از طریق سازمان بین المللی پلیس جنایی (اینترپل) ارسال نمود، یا مستقیماً از طرف مراجع خارجی برای مراجع قضایی ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) به وسیله پست یا هر وسیله سریع دیگر که دارای سابقه کتبی باشد، ارسال کرد. در چنین مواردی هیچ اقدامی نباید در مورد درخواست ها انجام شود مگر آن که اطلاع لازم از مجاری دیپلماتیک داده شده باشد. درخواست ها و پیوست های آنها باید با ترجمه به زبانی که برای ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) قابل قبول است، همراه باشد.

ماده ۵-۴-۳. محتوای درخواست

موارد زیر باید در درخواست ها مشخص باشد:

۱. مرجع درخواست کننده؛

۲. مرجع درخواست شونده؛

۳. هدف از درخواست و هر گونه اظهارات مربوط به آن؛
۴. علت واقعی درخواست؛
۵. بیان جزئیاتی که به شناسایی اشخاص یاد شده کمک می‌کند، مانند وضعیت تأهل، ملیت، نشانی و شغل؛
۶. هر گونه اطلاعات لازم برای شناسایی و ردیابی اشخاص، وسایل ارتکاب جرم، درآمدها و اموال مورد نظر؛
۷. متن قانون قابل اجرا برای جرم و در صورت امکان شرح مجازاتی که می‌تواند برای آن جرم تعیین شود.
به علاوه، در شرایط خاص باید موارد زیر در درخواست‌ها قید شود:
 ۱. در مورد درخواست برای انجام تدابیر موقتی یا پیشگیرانه: شرحی از تدابیر خواسته شده؛
 ۲. در مورد درخواست برای صدور حکم مصادره: شرحی از حقایق و دلایلی که مراجع قضایی با کمک آن بتوانند حکم مصادره را طبق قوانین داخلی صادر کنند؛
 ۳. در مورد درخواست برای اجرای احکام مربوط به اقدام‌های موقت یا مصادره:
الف) کپی تأیید شده از حکم و شرحی از دلایلی که حکم براساس آن صادر شده است، چنانچه این دلایل در خود حکم قید نشده باشد؛
ب) تأیید لازم الاجرا بودن حکم و اینکه مشمول رویه‌های عادی درخواست تجسس نمی‌شود؛
ج) شرحی از محدوده و میزان اجرای حکم و در صورت امکان، تعیین وجهی که جبران آن از محل دارایی مورد نظر خواسته شده است؛
د) در صورت لزوم و چنانچه ممکن باشد، هر گونه اطلاعات مربوط به حقوق طرف‌های ثالث در مورد وسایل ارتکاب جرم، عواید، اموال یا دیگر اشیای مورد نظر؛
 ۴. در مورد درخواست برای استرداد مجرمان، چنانچه شخص مورد نظر محکوم به ارتکاب جرم شده است: اصل یا کپی حکم یا هر سند دیگری که محکومیت و حکم صادر

شده در آن درج شده باشد و این نکته که حکم قابل اجراست و محدوده اجرای حکم نیز قید شده باشد.

ماده ۵-۴-۴. رسیدگی به درخواست

وزیر دادگستری ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) بعد از حصول اطمینان از اینکه درخواست به طریق صحیح ارایه شده است باید آن را به دادستانی محلی که تحقیقات در آن انجام می‌شود یا عواید و دارایی‌های مورد نظر در آن واقع است، یا شخصی که استرداد او درخواست شده در آنجا ساکن است، ارجاع دهد.

دادستانی باید موضوع را به مقام‌های مسئول برای انجام تحقیقات یا به دادگاه ذی‌صلاح مسؤول دریافت درخواست‌های مربوط به تدابیر قانونی صادره یا استرداد، ارجاع دهد. مقام قضایی یا مسؤول دولتی که توسط مرجع خارجی ذی‌صلاح تعیین شده است، می‌تواند بر اجرای تدابیر بر حسب اینکه توسط مقام قضایی یا مسؤول دولتی انجام می‌شود، نظارت کند.

ماده ۵-۴-۵. اطلاعات تکمیلی

وزارت دادگستری یا دادستانی باید با تصمیم قبلی یا به درخواست دادگاهی که موضوع به آن ارجاع شده است حق داشته باشد از طریق مجاری دیپلماتیک یا به طور مستقیم از مرجع خارجی ذی‌صلاح بخواهد تمام اطلاعات تکمیلی لازم برای اجرای درخواست یا تسهیل اجرای آن را ارایه دهد.

ماده ۵-۴-۶. مقررات رازداری

چنانچه لازم باشد اصل و مندرجات یک درخواست، محرمانه نگه داشته شود، باید چنین شرطی برای انجام درخواست رعایت شود (مگر آن که اجرای درخواست امکان‌پذیر نباشد) اگر چنین کاری ممکن نبود، باید مراتب، بلافاصله به مراجع درخواست‌کننده اطلاع داده شود.

ماده ۵-۴-۷. تعویق ارسال گزارش به پلیس

دادستانی می‌تواند ارجاع موضوع را به مراجع پلیس یا دادگاه، تنها در صورتی به تأخیر بیندازد که در اقدام یا حکم خواسته شده احتمال ایجاد تداخل در تحقیقات یا رسیدگی‌های در دست انجام وجود داشته باشد. این موضوع باید از طریق مجاری دیپلماتیک یا به طور مستقیم به مراجع درخواست کننده اطلاع داده شود.

ماده ۵-۴-۸. رویه ساده شده استرداد مجرمان

در مورد جرایمی که در قانون حاضر قید شده است، ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) می‌تواند بعد از بازداشت موقت متهم، درخواست استرداد او را بپذیرد، به شرطی که متهم صراحتاً به این کار رضایت دهد.

ماده ۵-۴-۹. حد و مرز استفاده از شواهد

مبادله یا استفاده از شواهد و مدارک برای انجام تحقیقات یا دادرسی غیر از آنچه که در درخواست مشخص شده است، ممنوع است و باعث بطلان نتایج تحقیقات یا دادرسی خواهد شد؛ مگر آنکه کشور خارجی ذی‌ربط قبلاً به انجام این کار رضایت قطعی و صریح داده باشد.

ماده ۵-۴-۱۰. هزینه‌ها

هزینه‌هایی که در نتیجه انجام درخواست‌های ارایه شده تحمیل می‌شود بر عهده ... (نام کشور پذیرنده قانون نمونه) است، مگر آنکه با موافقت کشور درخواست کننده غیر از این توافق شده باشد.

حکم نمونه برای تأسیس واحد اطلاعات مالی که در ارتباط با ماده ۳-۱-۱ قانون حاضر، صادر شده است الف) سازمان

ماده ۱: واحد اطلاعات مالی که دارای شخصیت حقوقی است باید زیر نظر [نخست وزیر] [وزیر دادگستری] یا [وزیر دادگستری و وزیر دارایی] یا [وزیر...] تشکیل شود. این واحد باید مشمول نظارت بیرونی از سوی [نخست وزیر] یا [وزیر دادگستری] یا [وزیر دادگستری و وزیر دارایی] یا [وزیر...] باشد. [این واحد مالی باید دارای استقلال مالی، بودجه‌ای و قدرت تصمیم‌گیری مستقل در امور مربوط به حوزه مسئولیت خود باشد].

ماده ۲: سرپرستی واحد اطلاعات مالی باید بر عهده ... (یکی از اعضای قوه قضائیه، یک مقام ارشد وزارت دارایی، و...) که به وسیله [نخست وزیر] یا [وزیر دادگستری] یا [وزیر دادگستری و وزیر دارایی] یا [وزیر...] منصوب شده است، باشد. این واحد باید از کارشناسانی که از نظر تخصص به ویژه در زمینه‌های مالی، بانکداری، حقوق، اطلاع‌رسانی، تحقیقات گمرکی یا پلیسی دارای صلاحیت هستند، تشکیل شود [و برای سازمان‌های دولتی قابل دسترسی باشند]. این واحد همچنین باید دارای رابطینی باشد که مسئولیت همکاری با سازمان‌های دیگر را بر عهده داشته باشد. واحد اطلاعات مالی باید توسط یک دبیرخانه، پشتیبانی شود.

ماده ۳: کارشناسان، مقام‌های رابط و دیگر اعضای دبیرخانه باید موظف شوند هر نوع اطلاعات به دست آمده ضمن انجام وظایف خود را حتی بعد از پایان خدمت در واحد اطلاعات مالی، به صورت محرمانه نگه دارند. این اطلاعات نباید برای هیچ هدف دیگری غیر از اهدافی که در قانون مربوط به همکاری در زمینه مبارزه با پولشویی، مصادره و همکاری بین‌المللی معین شده است، به کار برده شود.

ماده ۴: این کارشناسان نباید همزمان وظایفی در سازمان‌های مورد اشاره در ماده ۲-۱-۱ قانون مبارزه با پولشویی، مصادره و همکاری بین‌المللی در ارتباط با عواید حاصل از جرم یا منصب و فعالیتی که ممکن است بر استقلال آن‌ها تأثیر بگذارد، داشته باشند. کارگزاران

کشور که به سمت‌هایی در واحد اطلاعات مالی گمارده شده‌اند، باید از اختیارات تحقیقی که در سمت‌های قبلی خود داشته‌اند، خلع شوند.

ب) عملیات

ماده ۵: واحد اطلاعات مالی باید گزارش‌های ارسالی توسط اشخاص مورد اشاره در ماده ۳-۱-۴ قانون حاضر را دریافت کند. این واحد باید اطلاعات دریافتی را بررسی کند و هر گونه اطلاعات اضافی را (از سازمان‌ها و ادارات متصدی مبارزه با جرایم سازمان‌یافته) که ممکن است به تشخیص منشأ وجوه یا ماهیت معاملات موجود در گزارش‌ها کمک کند، گردآوری کند.

ماده ۶: گزارش‌های دریافتی از اشخاص مورد اشاره در ماده ۳-۱-۴ قانون حاضر، باید از طریق وسایل سریع ارتباطی به واحد اطلاعات مالی ارسال شود. این اطلاعات در صورت امکان باید به صورت کتبی تأیید شود و در برگیرنده مشخصات اشخاص و نشانی گزارش دهنده، مشتری یا طرف اصلی و در صورت امکان مالک ذی‌نفع معامله، نوع حساب و مشخصات صاحب حساب، نوع، مقدار و ماهیت معامله مورد نظر و دوره‌ای که قرار است عملیات در آن انجام گیرد یا دلیل عدم امکان به تأخیراندازی این عملیات باشد.

ماده ۷: واحد اطلاعات مالی باید با رعایت قوانین و مقررات مربوط به حفظ اسرار خصوصی، پایگاه داده‌های رایانه‌ای که در برگیرنده تمام اطلاعات لازم درباره گزارش‌های موارد مشکوک است، ایجاد و نگهداری کند. اطلاعات مربوط به معاملات انجام گرفته و اشخاص انجام دهنده معاملات چه به طور مستقیم و چه از طریق واسطه‌ها، باید در این پایگاه‌ها ثبت و نگهداری شود. این اطلاعات باید با هدف پیشینه کردن اثربخشی تحقیقات جهت اثبات صحت و سقم موارد مشکوک، روزآمد و نگهداری شود.

ماده ۸: واحد اطلاعات مالی باید سالانه گزارش عملکرد خود را تهیه و به وزیر دادگستری، وزیرداری و مراجع قضایی تسلیم کند. این گزارش باید حاوی یک تحلیل کلی، ارزیابی گزارش‌های دریافتی و روندهای پولشویی باشد.

ج) بودجه عملیاتی

ماده ۹: هر سال واحد اطلاعات مالی باید بودجه خود را برای سال بعد تعیین کند و به تصویب [نخست وزیر] یا [وزیر دادگستری] یا [وزیر دادگستری و وزیر دارایی] یا [وزیر...]
برساند.

{هزینه‌های عملیاتی واحد اطلاعات مالی باید به عنوان یک سهمیه ثابت، از سوی
مؤسسات مالی و اعتباری مشمول قوانین مبارزه با پولشویی تأمین شود.}

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی